

Въведение в DeFi - как да направим децентрализирана банка

Валентин Михов

 @valentinmihov

Кой съм аз?

- 25 години програмист. В момента програмисто-финансист и инвеститор
- За първи път научих за биткойн през 2013, през 2014 купих първите
- Занимавах се малко с day-to-day trading => не беше добра идея
- Края на 2017 пред мен седеше избор: да продавам риба за финландците или да се включа в една крипто компания. Избрах второто...
- 2017-2020 СТО на Сантимент
- 2020-2021: бях на правилното място в правилното време 🤑🤑🤑

Бърза история на криптовалутите

- Bitcoin
- Първо поколение борси: MtGox & BTC-E
- Ethereum, Solidity & Smart Contracts
- Първа вълна измами: OneCoin & Bitconnect
- Втора вълна измами: ICO бумът и многото валути
- Второ поколение борси: Coinbase, Bitfinex
- Създава се EtherDelta - първата децентрализирана борса
- 2018 нататък - децентрализация на борси, заеми и деривативи

2018-нататък

- Много усилия и средства се харчат за децентрализация на финансовите услуги
- Борси: Uniswap, Bancor, 0x, Kyber, Sushiswap
- Заеми: MakerDAO, Compound, Aave
- Деривативи: Synthetix, bZx, dYdX
- **Банки: DeFiSaver, InstaDapp, Zapper, Zerion**

DeFi summer

- Март 2020 - коронавируса срива всички борси ETH -50% drop
- Първо голямо изпитание за младите децентрализирани протоколи
- Появяват се много нови протоколи
- Chicken & egg problem - за да имат приходи имат нужда от ликвидност, а за имат ликвидност им трябва приходи
- Solution: bootstrap liquidity със субсидия от governance tokens на новия протокол
- Governance токъни: дават ти право да гласуваш как да се развива протокола
- Yearn Finance, Yam, Uni, Sushi
- DeFi Winter: нещата се нормализират и фокуса се измества към скалиране

Total Value Locked (USD) in DeFi

[TVL \(USD\)](#) | [ETH](#) | [BTC](#)

All | [1 Year](#) | 90 Day | 30 Day

TradFi vs DeFi

- Функциите на банките: съхраняват пари, трансфери между клиенти, обмяна на валута, дават заеми, дават лихви
- Няма как да станем клиенти на банката без да отидем до офис и покажем личната си карта
- В крипто света: за всяка услуга има smart contract (протокол). Протоколите могат да комуникират свободно помежду си
- Няма нужда от създаване на акаунт и лична карта. Единствено от частен ключ, с който да се подписват транзакциите
- Крипто банката става UI, който дава достъп до тези протоколи

Защо е важно?

- Защото е достъпно до всеки и навсякъде
- Защото е бързо и ефективно - отворено API за финансови услуги
- Smart Contract-ите са immutable: и двете страни на транзакцията са се съгласили с условията и те са ясни и непроменливи: code is law
- Защото е transparent - по всяко едно време може да се провери, че парите са там където трябва
- Системата ще става още по-стабилна с нарастването на количеството пари в нея и времето което оперира

Как работи DeFi?

- Консенсус ниво - Ethereum
  - Миньорите изпълняват транзакции и сформират блокове на всеки 15 сек
  - Потребителите плащат такса, която варира спрямо натоварването
- Protocol layer - Умни договори (Smart contracts)
  - Програма, която пази някакво състояние
  - Функции, които променят състоянието - напр. депозирание на пари или теглене на заем
  - Функции, които четат текущото състояние - напр. колко пари имам по сметката
- Application layer - свързване на няколко протокола в едно

DeFi Lending

- Умен договор, които позволява да вземем заем срещу ипотека
- Функция, която позволява да депозираме актив A, който да служи за обезпечение и да бъде отдаван назаем
- Функция, която позволява да вземем на заем актив B срещу лихва
- Лихвата се изплаща на всички депозьори на актив B
- Протоколът удържа малка такса за себе си
- Ако цената на обезпечението ми падне много, то може да бъде продадено, за да се изплати заема ми
- Например: депозирам биткойн, тегля заем в долари, купувам още биткойн

DeFi Trading

- Децентрализирано чейндж бюро
- Депозирам долари и евро в пропорция 50/50
- Протоколът позволява да се търгува между двете валути на алгоритмично определена цена
- Всяка една сделка взема 0.2% такса, която се разпределя между всички депозьори
- Протоколът е напълно независим от външна намеса и ще работи, докато етериум блокчейнът съществува
- Трябва да се внимава за impermanent loss risk, когато цената на активите, които депозираме, започне да се променя рязко

Derivatives

- Използвайки тези базови протоколи, може да се надграждат нови услуги
- Индекси, държащи кошница от различни активи, които се ребалансират прозрачно
- Leverage деривативи, които следят цената на биткойн 2x
- Inverse индекси, които се движат обратно на цената на даден актив
- Futures, които следят цената на акции или суровини
- Опции, застраховки и т.н.

Какви са предизвикателствата?

- Бъгове в протоколите
- Връзката между TradFi & DeFi - fiat on/off-ramp
- Високи такси при работа с протоколи върху Етериум
- Интерфейс за не-технически хора
- Липса на регулация (напр. как да се осчетоводи възнаграждение от DAO)

Какво е бъдещето?

- DeFi ще е “Интернетът” на финансовата система
- DeFi ще е отвореното API към един глобален Wall Street
- Съвкупност от money legos, които могат да се комбинират свободно (напр. предоставям пари на hedge fond, който ми дава shares tokens, който използвам за обезпечение на заем, с който си купувам къща)
- DeFi няма да направи всички богати, но ще направи цялата система много по-ефективна, прозрачна и достъпна
- Всеки ще има достъп до финансови услуги. От най-основните до най-сложните деривативи
- **Fairness through transparency**

Как да съм част от DeFi?

- Стани част от DeFi проект
- Има много възможности за remote работа на програмисти, дизайнери и мениджъри. Заплащането е топ 100
- Има вече job boards, специализирани в DeFi
- Повечето проекти са с отворен код и може да се котрибютва директно в GitHub
- Можете да се свържете с мен за насоки

Благодаря 🙏

Въпроси?

<https://twitter.com/valentinmihov>